

zondag 25 september. 2016 (opening winterwerk)

LATEN WIJ LEZEN

Bijbellezing: Mattheüs 13, vers 1-9 en 18-23

In deze preek staan wij stil bij de gelijkenis van de zaaier, waarin wij horen hoe het Woord van God als zaad over de wereld(akker) wordt gezaaid en hoe dat zaad voor groei en bloei in je leven kan zorgen. Maar wij zullen ook horen hoe het mis kan gaan met de groei van het zaad.

Hiermee sluiten wij aan bij het jaarthema dat wij in de komende maanden een aantal keren in onze gemeente zullen tegenkomen. Het jaarthema van onze gemeente heeft als titel 'laten wij lezen' en daarmee wordt bedoeld: laten wij de Bijbel lezen, laten wij met elkaar leren en lezen uit de Bijbel. Met andere woorden: 'laten wij dat Woord van God zaaien en de ruimte geven om te groeien'. Wat zou het geweldige zijn als wij als gemeente – ouderen en jongeren, iedereen – het grote verlangen zullen hebben en ons ervoor zullen inzetten dat dat zaad van het Woord ook in ons midden alle ruimte krijgt en dat het ook bij ons meer en meer zal worden gezaaid, zal gaan ontkiemen, zal gaan groeien en bloeien...!

Hoe het zaad van Gods Woord in de wereld wordt gezaaid

Jezus wilde met deze gelijkenis van de zaaier Zijn leerlingen iets vertellen over hoe dat Koninkrijk van God, dat in Hem was gekomen, zal uitgroeien. In Jezus maakte God een nieuw begin met de wereld, een nieuw begin met de mensen, maar het zal geen triomfmars worden. Gods Koninkrijk zal niet binnen de korste keren de wereld veroveren... nee, het is als met een eenvoudige zaaier die zaad zaait: een deel van het zaad zal door de vogels weggepikt worden. Een deel van het zaad zal opkomen, maar het toch niet redden, omdat de zaadjes (plantjes) niet wortel schieten door de rotsachtige bodem waar de zaadjes op terecht waren gekomen. Nog een deel van het zaad zou wel opkomen, maar zal later verstikken door het onkruid dat veel sneller groeide dan het zaad. En nog een deel..., ja nog een ander deel zal wel opkomen en vrucht dragen.

Nou, zo zal het gaan met de uitbreiding van het Koninkrijk, zegt Jezus tegen Zijn leerlingen. Het is als het zaad dat wordt gezaaid. Bij sommige mensen zal het zijn zoals dat zaad dat de vogels weg pikken. Zij zullen horen over Mij en over dat nieuwe begin dat God maakt... maar het lijkt gewoon niet bij hen aan te komen. Ze horen het wel, maar ze lijken het ook helemaal niet te horen. Zij zijn horende doof (Jezus doelde daarmee op de Wetsgeleerden en de Farizeeërs). ... En andere mensen, die zullen wel gelijk enthousiast reageren en Mij eren en Mij willen dienen... en bij dat Koninkrijk van God willen horen... Maar als er ook maar iets van tegenstand of teleurstelling komt..., dan blijkt dat het Evangelie nog helemaal geen wortel heeft geschoten in hun leven... dan zullen zij lijken op dat zaad dat op een rotsbodem is gezaaid: het komt op, maar bij het minste of geringste zal het ook weer verdorren. (Jezus bedoelde dat veel mensen straks Jezus de rug zullen toekeren)... En sommige mensen zullen lijken op dat zaad dat wel wordt gezaaid, maar dat overwoekert wordt door onkruid. Deze mensen zullen ook in Jezus willen geloven.. en een nieuwe stap met God willen maken... maar er zullen zoveel dingen in hun leven zijn, die zij zo belangrijk vinden... dat zal hun geloof in Jezus overwoekeren en verstikken..., het zaad zal de kans niet krijgen om te groeien in hun leven. ... Maar bij sommigen... ja, bij sommigen zal het zaad echt mogen groeien... daar zal uiteindelijk vruchten aan de plant zichtbaar worden.... bij hun zal dat Koninkrijk van God echt

zichtbaar worden... zij zullen echt in Jezus geloven en Hem dienen door vrucht te dragen in hun leven.

Dit beeld van het zaad geeft Jezus aan zijn discipelen om hen te waarschuwen en om hen te laten begrijpen waarom het gaat zoals het gaat. Jezus waarschuwt zijn leerlingen voor hoe het straks zal gaan met dat Koninkrijk van God. Hoe het straks zal gaan als Jezus gevangen genomen zal worden en zal sterven. Hoe het straks zal gaan als Jezus na Zijn opstanding de discipelen zal uitzenden om het Evangelie te gaan verkondigen... om het zaad over de aarde te strooien... Er zullen zaadjes opkomen... er zal vrucht te zien zijn, gelukkig wel!... maar er zullen ook heel wat zaadjes niet opkomen, of maar voor een korte tijd opkomen... en vervolgens weer afsterven.

Ik denk dat Jezus het niet alleen had over die tijd, dat Hij toen op aarde rondliep en het Koninkrijk van God bracht met Zijn woorden en Zijn daden. Jezus' gelijkenis van het zaad helpt mij ook om onze tijd beter te begrijpen. Het helpt mij om er iets van te begrijpen waarom na 2000 jaar het christendom nog steeds niet de wereld heeft veroverd..., waarom Gods Koninkrijk soms zoveel wordt tegengewerkt... en ook waarom het op sommige plaatsen soms weer opeens lijkt in te zakken. Aan de ene kant zie je het christelijk geloof op de wereld echt groeien. Daar zijn prachtige voorbeelden van. China op dit moment. Wat een exponentiele groei van het christendom! De groei van het christendom in China haalde pas geleden zelfs het NOS-journaal. En zo zijn er nog meer landen te noemen. Maar op andere plaatsen zie je dat het zaad van het Woord verstikt. Dat het onkruid blijkbaar toch sneller groeit dan het zaad. Nou, dat lijkt de situatie van ons West-Europa wel: het geloof dat zo prachtig opkwam..., christelijke naties in West-Europa, Amsterdam eeuwen geleden als het Jeruzalem van het Westen... maar op dit moment lijken de zorgen van de wereld en onze rijkdom, zoals Jezus het onkruid uitlegde... op dit moment lijken de zorgen van de wereld en onze rijkdom zo allesbepalend dat het zaad van het Woord verstikt en het geloof in onze cultuur drastisch afneemt. ... Er zijn ook landen, bijvoorbeeld Japan, waar zoveel tijd en energie in is gestoken wat betreft zending, maar waar het geloof maar niet lijkt te kunnen groeien. Alsof vogels het zaad al hebben weggepikt, voordat het de grond heeft geraakt. Het komt gewoon niet aan...! En dan zijn er misschien ook landen waar een grote opleving is van het geloof - snelgroeiende kerken! - maar waar het geloof opeens ook weer aan invloed inboet. Het zaad komt op, maar na een dag flink de zon erop, sterft het ook weer...

Ik hoop dat deze gelijkenis u dan ook helpt om te blijven geloven, ook al is dat Koninkrijk van God op zoveel plaatsen in de wereld helemaal niet zichtbaar... en lijkt het op sommige plaatsen ook weer gewoon afgebroken te worden. Ik hoop dat deze gelijkenis u helpt om niet gelijk moedeloos te worden als u de cijfers leest van ontkerkelijking in Nederland. Het Koninkrijk van God is geen rol graszoden dat even wordt uitgerold waardoor binnen de korste keren een prachtig tapijt is te zien. Het Koninkrijk van God is als het zaad... haast onzichtbaar... blootgesteld aan zoveel gevaren... Maar houd moed! Het Koninkrijk van God zal groeien! Een *gedeelte* van het zaad zal opkomen... en prachtig vruchten dragen!, belooft Jezus.

Ben je zelf een 'vruchtbare bodem' voor het zaad van Gods Woord?

Jezus vertelde deze gelijkenis om ons te waarschuwen en ook te bemoedigen in deze wereld... maar ik denk ook dat Jezus ons wil uitnodigen om onszelf in deze gelijkenis te plaatsen: *waar sta ik in het verhaal? Wat doet dat zaad van Gods Woord in mijn leven...?* Laten wij daarom nog kort kijken naar de verschillende dingen die het zaad overkomt en de waarschuwing die daarin opgesloten ligt ter harte nemen:

Het ene gedeelte van het zaad wordt door de vogels weggepikt. Het zaad wordt niet door de aarde opgevangen.

Het komt blijkbaar niet eens de aarde binnen. ... Zoals wanneer je iemand iets vertelt en deze persoon staat naar je te luisteren, maar je weet gewoon: hij hoort het niet. Hij wil het niet horen. Hij neemt het niet op. Hij is niet ontvankelijk voor wat ik zeg. ... *Ben ik, zijn wij ontvankelijk voor dat zaad van het Woord? Ben ik ontvankelijk voor wat God tegen ons zegt?* ... Ja, ook als dat Woord van God je tegen je haren instrijkt? Als het je oproept om je leven te veranderen? Om keuzen te maken? Of als God nu anders blijkt te zijn, dan jij zou willen dat Hij zou zijn? Willen wij dat horen? Willen wij ons daardoor laten gezeggen en onze gedachten of ons leven veranderen? Hoe groot is het gevaar dat u en ik selectief luisteren naar de Bijbel, naar Gods Woord... en horen wat wij willen horen... en niet horen wat wij niet willen horen.

Laten wij daarom lezen, zo worden wij dit winterseizoen opgeroepen. Laten wij lezen. Echt lezen, echt dat zaad ontvangen dat God in ons hart wil uitstrooien. ... Ja, Gods Woord, dat zaad waarover Jezus spreekt, dat is meer dan de Bijbel. Dat zaad waarover Jezus spreekt, dat zijn niet alleen die 66 boeken die er in de Bijbel staan. God Woord kunnen wij ook horen in de woorden die andere mensen tot ons spreken. God spreekt ook tot ons door andere mensen. God spreekt ook door muziek. Ook door dromen. Ook door de natuur. God strooit het zaad op zoveel manieren uit..., maar laten wij vooral met elkaar die Bijbel lezen en serieus nemen... want met al die andere dingen kunnen wij selectief luisteren: je draait die gospelmuziek die jij mooi vindt... je zoekt God op in de natuur, zoals jij dat als prettig ervaart... je luistert naar de mensen van wie je het prettig vindt om naar te luisteren... maar de Bijbel laat ons God in *al* Zijn facetten zien. Zijn liefde, maar ook Zijn heiligheid. Zijn rechtvaardigheid, maar ook Zijn vergevingsgezindheid. De Bijbel vertelt ons hoe God de eeuwen door met mensen zoals wij, is omgegaan. De Bijbel vertelt ons wat voor toekomst God voor u en mij op het oog heeft. De Bijbel vertelt ons hoe Jezus alles te zeggen heeft over ons leven: Zijn bevrijding, Zijn liefde, maar ook Zijn oproep om Hem te volgen. En daarom roep ik u en mij, roep ik ons, met klem op: laten wij lezen. Laten wij steeds weer teruggaan tot die Bijbel, tot dit Woord van God, het kostbare zaad dat wij hebben ontvangen. Dit Woord is al de eeuwen door voor de kerk tot een bron geweest, een fundament, een toetssteen, een houvast in alle tijden.

Laten wij lezen en onze oren openen. Ook als het onze oren misschien wel eens pijn doet. Ook als wij zo dicht ons oor bij de Bijbel moeten houden, omdat wij het nauwelijks kunnen verstaan. Toch stil luisteren en ontvangen wat God ons te zeggen heeft. Zouden wij dat met elkaar blijven doen? In de kerk? Thuis voor jezelf. Thuis als gezin? Laten wij het zaad ervoor beschermen dat het zomaar van ons weggepikt wordt.

Nog kort die drie andere dingen die het zaad kan overkomen....

Een ander deel van het zaad komt op steenachtige grond terecht. Het groeit op. Heel snel zelfs! Maar bij wat tegenstand, verdrukking, vervolging... gaat het zaad weer gelijk verloren. Het had namelijk vanwege die rotsbodem niet stevig kunnen wortelen. Het was letterlijk en figuurlijk oppervlakkig gegroeid.

Ik lees hierin de waarschuwing dat wij dat Woord van God in ons hart moeten opnemen, maar dat wij het ook echt moeten laten landen. Hoe diep gaat (het in) mijn geloof? Hangt mijn geloof af van een aantal fijne ervaringen? Een fijne kerkdienst... een goed gevoel... een bemoedigende tekst in mijn mailbox en dat is het? Of heb ik ook de strijd van het geloof ervaren? Heb ik berekend, zoals Jezus later ook zijn leerlingen oproept, heb ik ook berekend hoeveel het wel niet kost om Jezus te volgen? ... Ik ben soms bang dat wij mensen een feelgood geloof willen. Gemeenten en groepen waar de vreugde en blijheid voorop staat... en waar spectaculaire dingen gebeuren... waar je een boost krijgt..., dat trekt mensen. Nu wil ik geen gemeenten gaan beoor-

delen maar juist eerst naar mijzelf kijken: wat zoek ik in het geloof? Zoek ik Jezus? In de kracht van Zijn opstanding, maar ook op de weg van Zijn lijden en onbegrip van de wereld? Is mijn geloof weerstandsproef? Ook als ik ziek word... ook als ik andere tegenslagen te verwerken krijg... ook als ik geen wonderen ervaar op dit moment? Ik heb mensen in mijn werk ontmoet die totaal hun geloof kwijt waren, toen hun iets ernstigs overkwam. Hoe zal dat bij mij en bij u zijn? Is mijn geloof voldoende geworteld, heb ik dat Woord van God in mijn hart gesloten en de ruimte gegeven om te laten groeien... zodat ik in Gods kracht tegen die weerstanden bestand ben? Laten wij daarom echt samen dat Woord van God koesteren... lezen... tot ons nemen...!

Een derde gedeelte van het zaad verstikte door het onkruid. De zorgen van de wereld en de rijkdom overwoerden het. Jezus zegt het heel treffend: het zaad werd daardoor onvruchtbaar. Het Woord werd door dat onkruid, door die wereldse beslommeringen en die aardse rijkdommen... het zaad van het Woord werd daardoor onvruchtbaar. Het zaad kwam wel op. Het geloof was er wel. Maar het had geen kracht. Het gaf geen leven. Het was letterlijk en figuurlijk niet opgewassen tegen al die dingen die zoveel ruimte in beslag namen.

Wel herkenbaar misschien... dat er zoveel dingen in je dagelijkse bestaan kunnen zijn, die je zo gemakkelijk in beslag nemen, die zoveel tijd en aandacht vragen..., misschien heel gewone dingen, maar die zo gemakkelijk je agenda bepalen, zodat er voor dat zaad van het Woord erg weinig ruimte overblijft. God heeft aan ons allemaal 168 uur per week gegeven. Hoeveel van die 168 uur wordt door u en jou ingeruimd voor dat zaad van Gods Woord, voor het Evangelie? Misschien wordt het tijd om onkruid te wieden.

Ik hoop dat ook de ouders hierin een voorbeeld zullen geven aan hun kinderen. Straks begint er weer een catechisatieperiode en zijn er ook weer allemaal andere activiteiten van de kerk... Zorgt u dat uw/onze jongeren de ruimte nemen voor dat zaad van Gods Woord? Er zijn heel veel dingen voor onze kinderen belangrijk, maar er is maar één ding wat alle andere dingen overstijgt... één ding is nodig om te kunnen leven en te kunnen sterven... dat is Jezus. Dat is Zijn Evangelie. Dat is: Hem te leren kennen. Maar om Zijn woorden de ruimte te geven, dat vraagt onkruid wieden. Ook al is dat misschien een heel vervelend karwei. Maar anders verstikt het zaad met alle gevolgen van dien.

Jezus waarschuwt zijn leerlingen. Er kan zoveel met het gezaaide zaad misgaan, wees er op bedacht! Maar daar eindigt Jezus niet mee. Nee, want het zaad dat wel opkomt..., dat mag prachtig vrucht dragen. Wel honderd-, of zestig- of dertigvoud. En wat is dat prachtig! Om het diepe geluk te mogen vinden in Gods Woord... om zelf tot groei en bloei te komen... en om mee te zaaien op Gods akker. Dat wens ik u allen toe. Laten wij daarom met elkaar Gods Woord lezen en zaaien, ontvangen en doorgeven.

Gespreksvragen of zelfstudievragen voor bij de koffie:

1. Jezus vertelt in Zijn gelijkenis hoe het op meerdere manieren mis kan gaan met het zaad, waardoor het niet de kans krijgt om te ontkiemen en vervolgens te groeien. Welke gevaren ziet u bij uzelf, zodat het zaad van Gods Woord niet de kans krijgt om te ontkiemen en te groeien?
2. Hoeveel tijd neemt u eigenlijk voor het zaad van Gods Woord? En hoeveel tijd neemt u om email of informatie uit de krant tot u te nemen? ☺
3. Probeer eens te omschrijven waarom dat zaad van Gods Woord zo kostbaar is...